

Európai
Bizottság

© Shutterstock, 2022

Oktatás, képzés és egész
életen át tartó tanulás

Szakképzés

Készségek a jelen és a jövő
munkavállalói számára

Foglalkoztatás,
szociális ügyek
és társadalmi
befogadás

E dokumentum tartalma nem tekinthető az Európai Bizottság hivatalos állásfoglalásának.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022

© Európai Unió, 2022

Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) hajtja végre. Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában e dokumentum további felhasználása a Creative Commons Nevezd meg! 4.0 nemzetközi (CC BY 4.0) licenc alapján engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.hu>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a forrás megfelelő megnevezésével és az esetleges változtatások feltüntetésével megengedett.

A nem az Európai Unió tulajdonában lévő elemek felhasználása vagy sokszorosítása érdekében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni.

PDF	ISBN 978-92-76-43586-0	doi:10.2767/374239	KE-06-21-179-HU-N
HTML	ISBN 978-92-76-43562-4	doi:10.2767/049774	KE-06-21-179-HU-Q

Oktatás, képzés és egész
életen át tartó tanulás

Szakképzés

Készségek a jelen és a jövő
munkavállalói számára

Tartalom

Előszó	6
Bevezető a szakképzés világába	8
A szakképzés előnyei	10
1. ábra: A szakképzésből kikerülő fiatalok körében a munkahellyel rendelkezők (20–34 év) aránya 2020-ban.....	10
Fejlődésben a szakképzés területe.....	11
2. ábra: A felső középfokú oktatásban tanulók közül a szakképzésben tanulók aránya (2017–2019)	11
Az Unió szakképzéséről alkotott jövőképe	12
A szakképzésről szóló uniós szakpolitika háttérének rövid ismertetése	13
A szakképzés új, átfogó jellegű megközelítése.....	15
A reformok ösztönzése Európa-szerte	16
A nemzeti szintű reformok elvei.....	17
Konkrét kötelezettségvállalások nemzeti szinten.....	19
A tagállamokat támogató intézkedések és kezdeményezések	20
Szakképzési kiválósági központok (COVE-k).....	21
Zöld és digitális készségek.....	21
A tanulószereződéses gyakorlati képzések megerősített támogatása.....	22
Szakmai Készségek Európai Hete	22
Az európai szakmai alaprofilok.....	22
A szakképzés rendszerszintű minőségbiztosításának szakmai vizsgálata.....	22
Mikrotanúsítványok.....	22
Finanszírozás	23
Melléklet	24

1

Előszó

Európában jelenleg átmeneti időszakban vagyunk. A zöld átállás és a digitális transzformáció a fenntartható jövő kulcsai, amelyek egyszerre tartogatnak magukban lehetőségeket és kihívásokat. Ugyanakkor a célunk az, hogy megerősödve kerüljünk ki a Covid19-világjárványból, és az átalakulások ezen időszakát felhasználva új lehetőségeket és munkahelyeket teremtsünk Európa helyreállítására érdekében.

Nicolas Schmit, a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős uniós biztos

© Európai Unió

Az iparágak és foglalkozások változása a munkáltatók igényeit és a munkavállalók felé támasztott elvárások módosulását is maga után vonja. A minőségi szakképzés kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy az emberek elsajátíthassák a társadalmi-gazdasági szintű kihívások leküzdéséhez szükséges készségeket, és sikeresen boldoguljanak személyes és szakmai életüket illetően. Ez egyszerre vonatkozik a fiatalokra, akik számára a szakképzés zökkenőmentes utat biztosít a munkaerőpiacra történő belépéshez rögtön a tankötelezettség után, és a felnőttekre, akiknek tovább- és átképzésekre van szükségük ahhoz, hogy alkalmazkodjanak a munka változó világához.

Az Európai Unió (EU) már régóta a szakképzés népszerűsítésének és az ezekben történő befektetések élén jár. A Tanács 2020 novemberében kiadott, a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló ajánlása az Uniónak a szakképzésre vonatkozó átfogó jövőképét fogalmazza meg. Célunk, hogy a szakképzés az összes hallgató számára kiváló minőségű, vonzó lehetőséget jelentsen.

Míg a Bizottság a szakpolitikai intézkedések, támogatások és uniós szintű finanszírozási mechanizmusok révén végzi úttörő feladatát, a tagállamok képesek arra, hogy valóra

váltsák a szükséges reformokat. A tagállamok az osnabrücki nyilatkozatban már hozzájárultak a tényleges lépésekhez, és elkötelezték magukat ezek mellett. Itt az ideje bevezetni ezeket a reformokat, és elérni a szakképzésekről kialakított közös európai jövőképet.

Nagy örömmre szolgál, hogy először írhattam ehhez a kiadványhoz, amelynek célja a szakképzésekről szóló jövőképünk és a tagállamok számára a folyamat során elérhető támogatások ismertetése. Arra buzdítom a tagállamokat, hogy használják ki ezeket a lehetőségeket, hogy segítségükkel erősebb és korszerűbb szakképzési rendszereket alakíthassanak ki, amelyek a szakképzés érdekelt felei, és végső soron a hallgatók előnyére válnak Európa-szerte.

Nicolas Schmit, a foglalkoztatásért és a szociális jogokért felelős uniós biztos

2

Bevezető a szakképzés világába

Európa összes lakója számára biztosítani kell a hozzáférést az oktatáshoz, képzési lehetőségekhez és az egész életen át tartó tanuláshoz, függetlenül attól, hogy nagyvárosban vagy távoli vidéki területen él. [Az Európai Unió Alapjogi Chartája az oktatáshoz való hozzáférést, valamint a szakképzésben és a továbbképzésben való részvételt alapjogként ismeri el.](#)

A [szociális jogok európai pillérének első alapelve](#) a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jog, ezenkívül pedig a foglalkoztatás aktív támogatásáról szóló negyedik alapelv szintén hangsúlyozza azt, hogy mindenkinek joga van a tanulmányai vagy képzése folytatásához, valamint ahhoz, hogy segítséget kapjon foglalkoztatási kilátásainak javításához.

Ezen jogok célja biztosítani a társadalomban való teljes körű részvételt mindenki számára, a sikeres munkaerőpiaci átmenetet és az embereknek a karrierjükben és életükben való eredményes boldogulását. A munkáltatóknak is szükségük van a jelen és a jövő foglalkozásainak elvégzéséhez szükséges készségekkel rendelkező munkavállalókra, akikkel közösen támogathatják Európa zöld és digitális kettős átállását és a kontinensnek a Covid19-világjárványból való helyreállítását.

A készségek képezik az Uniónak ezen jövőkép megvalósítására való törekvésének központi elemét. Az [európai készségfejlesztési program](#), az [európai oktatási térség](#) és a [digitális oktatási cselekvési terv](#) mind olyan kezdeményezések, amelyek révén az Unió a megfelelőbb készségek fejlesztésére és rugalmas, előremutató oktatási és képzési rendszerek kialakítására törekszik, amely eleget tesz a digitális kor követelményeinek.

A **szakképzés** kulcsfontosságú szerepet játszik ebben a folyamatban, ahogyan azt a Tanács 2020. novemberében elfogadott, a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló ajánlása is alátámasztja. A tagállamok és számos további ország mindemellett hozzájárult az [Osnabrücker Nyilatkozathoz](#), amely a szakképzésnek az Európán belüli, 2025-ig tartó fejlesztésére irányuló tényleges intézkedések melletti elköteleződést foglalja magában.

Mit jelent a szakképzés?

A Tanács ajánlásában „a szakképzés olyan oktatás és képzés, amelynek célja, hogy felvértesse a fiatalokat és a felnőtteket az egyes foglalkozások végzéséhez vagy tágabb értelemben a munkaerőpiaci integrációhoz szükséges ismeretekkel, készségekkel és kompetenciákkal”. Ezek a képzések formális és nem formális keretek között is biztosíthatók [az európai képesítési keretrendszer \(EKKR\)](#) valamennyi szintjén. A szakképzés az oktatások és képzések azon ágazata, amely a legközelebb áll a munkaerőpiachoz. Ez a személyre szabott oktatási és képzési forma igazán fontosnak és hatékonynak bizonyul, mivel olyan készségek elsajátítását segíti elő, amelyek révén a munkavállalók felkészülhetnek bizonyos foglalkozások és karrierutak követelményeinek való megfelelésre, és mindeközben értékes átvihető készségeket biztosít, és hatékonyan reagál a gazdasági szükségletekre.

A jelen kiadvány az Uniónak a szakképzés jövőjét illető átfogó jövőképét és az ennek megvalósításához a tagállamokkal karöltve folytatott munkáját foglalja össze. Megvizsgálja a szakképzési reformok nemzeti szintű jelentőségét és a reformok legfontosabb alapelveit, illetve bemutatja azokat a kulcsfontosságú kezdeményezéseket, amelyek uniós szinten úttörő szerepet töltenek be.

Amennyiben Ön a **szakképzésben érdekelt fél** – például egy nemzeti vagy regionális hatóság, a szakképzés területét érintő döntéshozó, egy nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy pedagógusa, oktató- vagy képzési központ,

foglalkoztatási szolgálat vagy emberierőforrás-menedzser – ez a kiadvány elengedhetetlen olvasmányoknak bizonyul az uniós szinten végrehajtani kívánt kulcsfontosságú reformok és kezdeményezések, illetve az esetlegesen elérhető pénzügyi támogatások megismerése szempontjából.

Amennyiben Ön **szakképzésben részt vevő tanuló**, a tájékoztató az Ön számára is kulcsfontosságú információkat tartalmaz a szakképzéssel és annak előnyeivel kapcsolatban. A kiadvány elolvasása révén megértheti, hogyan támogatja az Unió és tagállamai az Ön munkával töltött életszakaszában a személyes és szakmai fejlődését.

A szakképzés előnyei

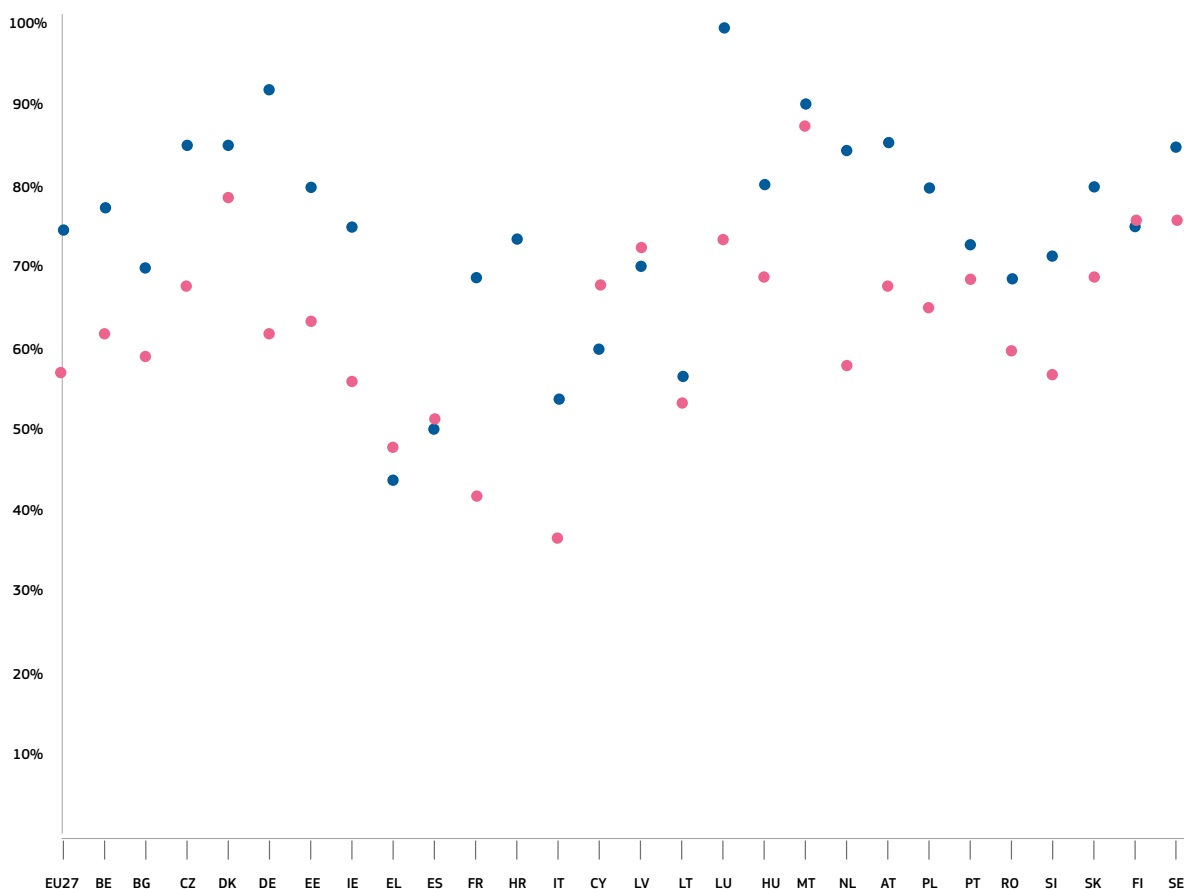
Legyen szó a karrierjük kezdetén álló fiatalokról vagy magukat át- és továbbképezni kívánó felnőttekről, a szakképzés révén mindkét csoport olyan készségeket sajátíthat el, amelyek segítségükre válnak személyes és szakmai fejlődésükben:

- a szakképzés felkészíti a fiatalokat a munkával töltött életszakaszba való sikeres belépésre;
- elősegíti a foglalkoztatottak készségeinek folyamatos fejlesztését;
- lehetővé teszi számukra a munka világának változó igényeihez való alkalmazkodást vagy a munkahelyváltásról folytatott tárgyalást;
- segítséget nyújt a munkanélkülieknek abban, hogy olyan készségekre tegyenek szert, amelyekkel újból beléphetnek a munkaerőpiacra;
- általánosabb értelemben véve olyan tudással, készségekkel és jellemzőkkel ruházza fel a hallgatókat, amelyekkel sikereket érhetnek el szakmai, társadalmi és személyes fejlődésük tekintetében.

A (felső középfokú és középfokú végzettségre épülő szintű) szakképzési programok nemrég végzett tanulói uniós szinten jellemzően lényegesen foglalkoztathatóbbnak bizonyulnak, mint az általános képzést végzett hallgatók, ahogyan azt a mellékletben csatolt 1. ábra is mutatja. Az Eurostat statisztikája értelmében a 20 és 34 év közötti, szakképzésben végzett hallgatók foglalkoztatási aránya 2020-ban 76,1% volt, míg a velük azonos korú, ám általános képzést végzeteké csupán 58,3%. Ez a tendencia magukban az országokban is megmutatkozott, hiszen 20 tagállamban volt magasabb a szakképzésüket nemrég befejezett hallgatók foglalkoztatási aránya, és az általános képzést végzeteké magasabb foglalkoztatási aránya csak öt tagállamra volt jellemző. Ez a statisztika bizonyíték a szakképzési programok hatékonyságára, amelyek révén a hallgatók olyan készségeket sajátíthatnak el, amelyek növelik a foglalkoztathatóságukat, és felkészítik őket a munkaerőpiacra történő belépésre.

1. ábra: A szakképzésből kikerülő fiatalok körében a munkahellyel rendelkezők (20–34 év) aránya 2020-ban

Forrás: Eurostat (EU-LFS, 2020)

● Szakképzés frissen végzett hallgatói¹

● Általános képzések friss végzősei²

1 A Luxemburgia (LU) vonatkozó 2020-as adatok nem voltak elérhetőek a kiadvány elkészítésekor, így az ábra a 2019-es évre vonatkozó adatokat ábrázolja.

2 A Horvátországra (HR) vonatkozó adatok nem voltak elérhetőek a kiadvány elkészítésekor.

Fejlődésben a szakképzés területe

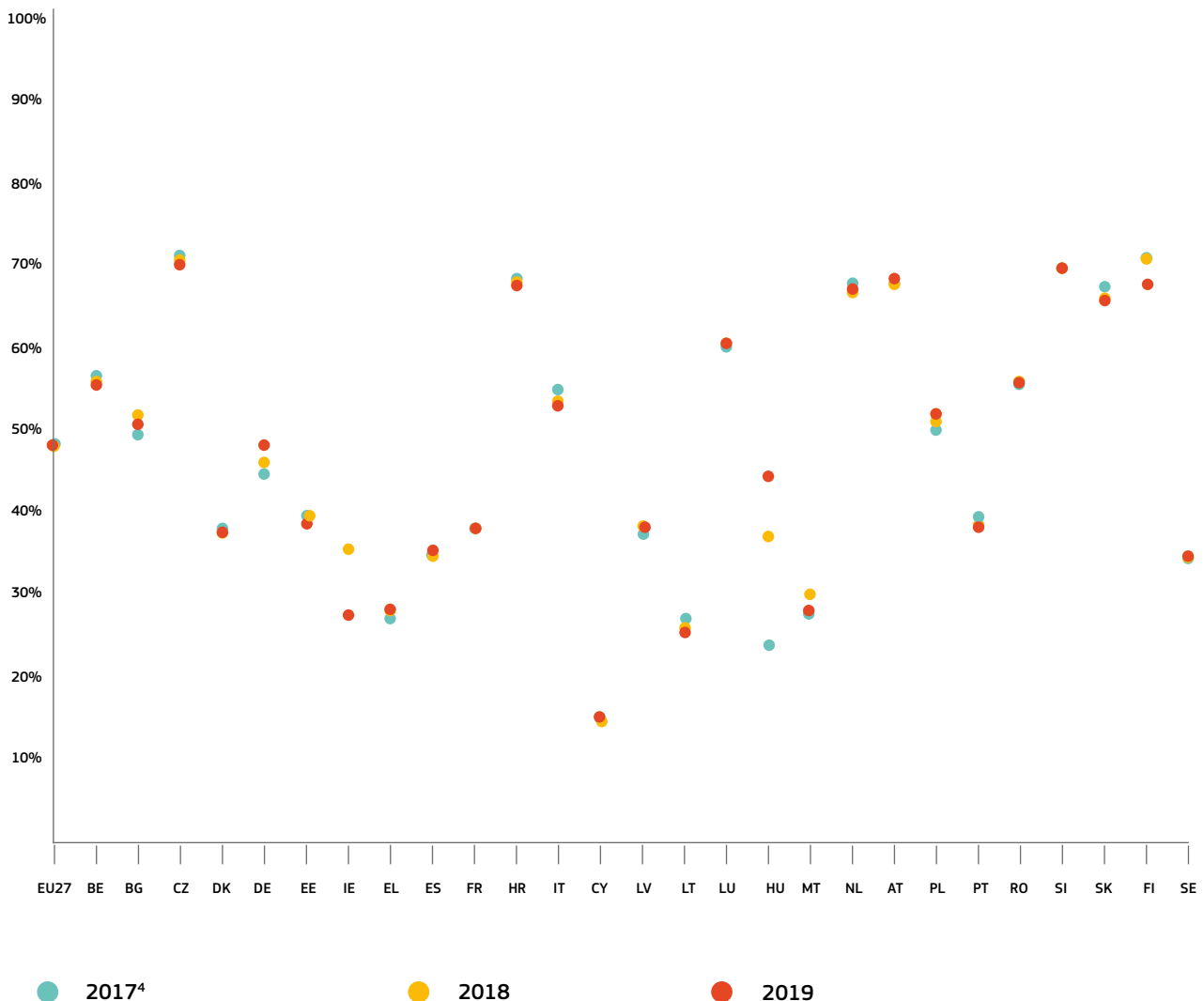
A szakképzési programokat hagyományosan az egyéneknek a középszintű képzettséget igénylő foglalkozásokra való felkészülés eszközeként tekintették. Habár ezen foglalkozások száma fogyatkozik, továbbra is ezek képviselik a munkaerőpiacon jelenleg elérhető állások legnagyobb részét. A magasabb szintű képzettséggel rendelkező munkavállalók iránti igény ugyanakkor lehetőséget nyújt a szakképzésen szerzett képesítések magasabb szintre való fejlesztésére. Mindezt és a szakképzésnek az oktatáshoz való igencsak személyre szabott viszonyának előnyeit figyelembe véve arra a következtetésre jutunk, hogy már nem elég úgy tekintenünk a szakképzésre, mint a legfeljebb középszintű képzettséget igénylő foglalkozások elsajátítását biztosító intézményre. A szakképzés számos foglalkozás iránt érdeklődő hallgató igényeit elégítheti ki, kortól és képzettségi szinttől függetlenül.

A szakképzés már most kiemelt szerepet játszik az európai felső középfokú oktatásban. A felső középfokú oktatásban részt vevő hallgatók közel fele (48,4%) szakképzési programra iratkozott be. A részvétellel kapcsolatos általános statisztika tagállamonként jelentősen változik, mivel míg a szakképzésben részt vevők aránya Szlovéniában 70,8%, Csehországban pedig 70,5%, ez az arány Litvániában csupán 26,1%, Cipruson pedig 16,9%. 2017 és 2019 között az uniós tagállamok körülbelül felénél mutatkozott százalékos növekedés a részvételt illetően, míg a többi tagállamban csökkenést tapasztaltak, így a tagállamokban tapasztalható tendenciákban minimális eltérések láthatók.³ Az összes tagállamot felölelő statisztikai adatok a 2. ábrán láthatók, és táblázatos formában a mellékletben is megjelennek.

³ Fontos megjegyezni, hogy a legfrissebb rendelkezésre álló adatok 2019-ből származnak, ezért ezek még nem tükrözik a Covid19-világjárvány esetleges hatását.

2. ábra: A felső középfokú oktatásban tanulók közül a szakképzésben tanulók aránya (2017–2019)

Forrás: Eurostat (UOE, 2019)

⁴ Az Írországra (IE) vonatkozó 2017-es adatok nem állnak rendelkezésre

Az Unió szakképzésről alkotott jövőképe

Erős szakképzéspolitikára van szükség, hogy gyakorlott, képzett és a gazdasági változásokhoz alkalmazkodni képes munkaerővel és munkaerőpiaccal rendelkezünk. Az Unió a fő alapelveket és célkitűzéseket is magukban foglaló kezdeményezések széles skálájának segítségével fektette le a szakképzés támogatásának alapját Európában.

A szakképzésről szóló uniós szakpolitika hátterének rövid ismertetése

Az uniós szakpolitikák már régóta támogatták és erősítették a szakképzés elterjesztését Európa-szerte; a kezdeményezés egészen 1963-ra nyúlik vissza, amikor az Unió megállapította a közös szakképzési politika megvalósításának általános elveit, és megalapította a Szakképzési Tanácsadó Bizottságot. A századforduló óta az uniós szakpolitika jelentős hangsúlyt fektet a szakképzésre, különösen a szakképzést érintő megerősített együttműködést célzó európai stratégia (az úgynevezett kopenhágai folyamat) 2002-es bevezetése óta. Az olyan kulcsfontosságú eszközöket, mint például az [Europass](#) és az [EKKR](#), ezt követően vezették be a készségek és képesítések átláthatóságának javítása érdekében. A finanszírozási vezérprogramok, mint például az [Európai Szociális Alap Plusz \(ESZA+\)](#) és az [Erasmus+](#) célja az oktatás, a képzés, a készségek és az élethosszig tartó tanulás támogatása.

A pénzügyi válság után az Unió politikája az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása érdekében a magas színvonalú szakképzésbe való további befektetésre törekedett, hogy megoldást nyújtson a fiatalok magas munkanélküliségi arányára, különös hangsúlyt fektetve a munkaalapú tanulásra, a minőségbiztosításra, a szakképzéshez való fokozott hozzáférésre, a fő készségek erősítésére, valamint a szakképzésben oktatók szakmai fejlődésére. Az ebben a kontextusban megemlítendő legfontosabb kezdeményezés az [ifjúsági garancia](#), amely már 2013 óta szakképzés révén segíti elő a fiataloknak a munkaerőpiacra történő átállását. A [készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés terve](#) a készségek terén mutatkozó ágazati hiányosságok kezelésére, többek között a szakképzési programok és képesítések fejlesztésére összpontosított, a [készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozása \(ESCO\)](#) elősegítette a készségek és képesítések többnyelvű osztályozásának javítását.

Az Európai Unió szakképzés terén való együttműködésért felelős fő irányító szervei

A tagállamok, szociális partnerek és a Bizottság a szakképzéssel kapcsolatos kezdeményezéseket a **Szakképzési Tanácsadó Bizottság** és a **szakképzési főigazgatók** megbeszélésein tárgyalják meg.

A Szakképzési Tanácsadó Bizottság 1963 óta segíti az Uniót a szakképzésről szóló szakpolitika gyakorlatba ültetésében. A Szakképzési Tanácsadó Bizottság a gyakorlatban a szakképzés és felnőttoktatás tágabb területét fedi le, ami megfelelően szemlélteti azt, hogy a szakképzésre vonatkozó szakpolitikák jellemzően a tágabb értelemben vett oktatási és képzési rendszerek részét képezik.

A szakképzési főigazgatók megbeszélésein 35 ország szakképzésért felelős minisztériumának magas szintű képviselői vesznek részt az európai szociális partnerekkel együtt. A szakképzési főigazgatók rendszeresen megvitatják a stratégiai szakképzési politikákat és országos szintű reformokat, és szerepének megfelelően irányít mutat a szakképzést célzó európai együttműködésnek.

2002 óta a szakképzési főigazgatók megbeszélései hozzájárulnak a szakképzés terén életben lévő, tagállamok, tagjelölt országok, az Európai Szabadkereskedelmi Társulás / Európai Gazdasági Térség országai és az európai szociális partnerek közötti együttműködéshez, amelynek alapját a **kopenhágai folyamat** képezi. Ez egy olyan önkéntes folyamat, amelyet a tagállamok az európai szakképzés teljesítményének, minőségének és népszerűségének fejlesztése érdekében vállaltak magukra.

A szakképzés terén való együttműködést támogató uniós ügynökségek

Az Európai Szakképzésfejlesztési Központ, a [Cedefop](#), 1975-ös alapítása óta támogatja a szakképzési együttműködést, valamint járul hozzá ennek folyamatosan fejlődő szakpolitikai menetrendjéhez. A Cedefop az Európai Bizottsággal, az uniós tagállamokkal és a szociális partnerekkel együttműködve segíti elő a szakképzésről, a készségekről és a képesítésekről szóló szakpolitikák fejlesztését, népszerűsítését és megvalósítását.

A Cedefop információkkal, kutatásokkal, elemzésekkel és bizonyítékokkal szolgál a szakképzés és a munkaerőpiac találkozási pontjaihoz kapcsolódóan. Munkája a következőket fedi le: szakképzési rendszerek; tanulószerveződéses gyakorlati képzések; szakképzési és kompetenciafejlesztési pályák felnőttek számára; útmutatás, a tanulás érvényesítése és a szakképzés finanszírozása; képesítések és képesítési keretrendszerek; pedagógusok és oktatók; a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és a munka jövője, különös tekintettel a zöld készségekre és a digitalizációra. A döntéshozók, szociális partnerek, kutatók, szakértők és a szakképzés, illetve a munkaerőpiac terén tevékenykedő további felek platformjának szerepét betöltő Cedefop a tudásmegosztást és a szakpolitikák elsajátítását támogatja. Döntő szerepet játszik továbbá a Tanácsnak a szakképzésről szóló ajánlásában és az Osnabrücker Nyilatkozatban meghatározott prioritások és intézkedések végrehajtásának felügyeletében.

Az [Európai Képzési Alapítvány \(ETF\)](#) a szomszédos országok oktatási, képzési és munkaerőpiaci rendszerének reformját segíti elő. Több mint 25 évre visszanyúló tapasztalatának köszönhetően az ETF szorosan együttműködik a kormányokkal, vállalkozásokkal és szociális partnerekkel Európa-szerte, hogy a legtöbbet hozza ki az emberekben rejlő készségekből és képességekből. Az ETF jelenleg az Unióval határos 29 ország humán fejlődésében nyújt támogatást. Célja a társadalmi mobilitás és befogadás népszerűsítése, az oktatási és képzési rendszerek reformja, valamint a rendszereknek a munkaerőpiac igényeivel való összehangolása.

A 2020-as európai készségfejlesztési program öt évre vonatkozó mennyiségi célkitűzéseket fogalmazott meg a továbbképzéssel (meglévő készségek fejlesztése) és átképzéssel (új készségek elsajátítása) kapcsolatban. A program részét képező tizenkét intézkedés középpontjában egyrészt a tagállamok, vállalatok és szociális partnerek közötti együttműködés elősegítése áll, amelynek célja támogatni az embereket abban, hogy elinduljanak az egész életen át tartó tanulás útján, másrészt pedig az uniós költségvetés foglal el fontos szerepet, amely új kapukat nyit meg a készségekbe való állami és magánbefektetéseket illetően. Az európai készségfejlesztési program az európai oktatási térséggel és a digitális oktatási cselekvési tervvel együttműködve, közös erővel törekszik a

digitális készségek fejlesztésére és a hallgatók, pedagógusok és intézmények számára egyaránt előnyös, holisztikus tanulási tér létrehozására Európában.

A [készségfejlesztési paktum](#) az európai készségfejlesztési program első vezető intézkedése, és arra ösztönzi az állami és magánszervezeteket, hogy erejüket összevetve tegyenek tényleges lépéseket Európa lakosainak át- és továbbképzése érdekében. Az európai készségfejlesztési program egy további kezdeményezésről is beszámolt az egyéni tanulási számlákat illetően, amelyek célja, hogy képzésekhez biztosítson hozzáférést a munkaképes korú felnőttek számára, és arra ösztönözze őket, hogy sikeresen kezeljék a munkaerőpiaci átmeneteket.

Szakképzés az uniós szakpolitikák tágabb tükrében

Az oktatás, a képzés és a készségek az uniós szakpolitika központi elemét képezik. Az európai zöld megállapodás, az uniós iparpolitikai stratégia, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia egyaránt hangsúlyozza a készségeknek és képzéseknek a fenntartható növekedés és a zöld gazdaságra történő átállás folyamatában elfoglalt kulcsfontosságú szerepét. A kkv-stratégia áttekintést nyújt arról, hogy mennyire értékesnek bizonyulnak a készségek a vállalkozások számára, míg a 2020–2025-ös uniós nemi esélyegyenlőségi stratégia a készségeknek a nemi sztereotípiák leküzdésében és a nemek egyensúlyának a különböző szakmákban történő elérésében játszott jelentős szerepét hangsúlyozza. A NextGenerationEU, az Uniónak a Covid19-világjárvány utáni helyreállításával foglalkozó eszköze célzott finanszírozást irányoz elő a szakképzés számára, mivel célja, hogy zöldebbé, digitálisabbá és erősebbé tegye Európát és az európai gazdaságot.

A szakképzés új, átfogó jellegű megközelítése

A Tanácsnak a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló ajánlása meghatározza azokat a fő alapelveket, amelyek révén a szakképzés minőségi tanulási lehetőséget jelenthet a fiataloknak és felnőtteknek egyaránt. Az ajánlás különös hangsúlyt fektet a fokozott rugalmasságra, a munkaalapú tanulásra és a tanulószereződéses gyakorlati képzésekre irányuló megerősített lehetőségekre és a továbbfejlesztett minőségbiztosításra.

A Tanácsnak ajánlása, amelyet a [Szakképzési Tanácsadó Bizottságnak \(ACTV\) a 2018-ban kiadott, a szakképzések 2020. utáni jövőjéről formált véleménye](#) ihletett, olyan jövőképet fogalmaz meg a szakképzési politikát illetően, amely:

- felvértezi a fiatalokat és a felnőtteket a folyamatosan fejlődő munkaerőpiacon és a társadalomban történő boldogulásra, valamint a helyreállítás és a zöld és digitális gazdaságra való méltányos átállás kezeléséhez szükséges tudással, készségekkel és kompetenciákkal, legyen szó demográfiai változásokról vagy a gazdasági ciklusok bármely időszakáról;
- támogatja az inkluzivitást és az esélyegyenlőséget, és hozzájárul ahhoz, hogy a reziliencia, a társadalmi méltányosság és a jólét mindenki számára valósággá váljon;
- nemzetközi szinten népszerűsíti az európai szakképzési rendszereket az európai szakképzésnek mint a készségfejlesztés globális referenciapontjának az előmozdítása érdekében.

Az ajánlás továbbá a következő, uniós szintű célkitűzéseket tartalmazza, amelyeket 2025-ig kíván elérni:

- a szakképzésből kikerülő fiatalok körében legalább **82%** legyen a munkahellyel rendelkezők aránya;
- a szakképzésben frissen végzettek **60%-a** részesüljön a szakképzése során munkaalapú tanulásban;
- a szakképzésben részt vevő tanulók **8%-a** részesüljön külföldi tanulási célú mobilitásban.

Az első és harmadik célkitűzés a végzettek foglalkoztatásának és a szakképzés alatt történő mobilitásnak az Oktatás és képzés 2020 révén már meglévő referenciaértékeire épít, míg a második célkitűzés a [Tanácsnak a 2018 márciusában kiadott, a színvonalas és eredményes tanulószereződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló véleményén](#) alapul.

A reformok ösztönzése Európa-szerte

A tagállamok elkötelezték magukat amellett, hogy szociális partnereik és további jelentős érdekelt felek segítségével megvalósítják a nemzeti szintű szakképzési reformokat támogató intézkedéseket. Ezek a nemzeti szintű reformok elengedhetetlenek a szakképzésről szóló jövőkép valóra váltásához.

A nemzeti szintű reformok elvei

A reformoknak a következő alapelveken kell alapulniuk, amelyek hangsúlyozzák, hogy a szakképzésnek...

- **minél gyorsabban kell igazodnia a munkaerőpiacot érintő változásokhoz:** A tagállamoknak megfelelő keretrendszereket és intézkedéseket kell bevezetniük, amelyeknek köszönhetően a szakképzés a készségek kiegyensúlyozott kombinációját biztosíthatja, és gyorsan eleget tehet a munkaerőpiac változó igényeinek (például a készségigények előrejelzésére irányuló mechanizmusok segítségével). Különösen a munkaalapú tanulás és a tanulószereződéses gyakorlati képzés bizonyul a szakképzésnek a munkaerőpiacon betöltött jelentős szerepét biztosító hatékony megközelítésnek.
- **a rugalmasságot és a fejlődést célzó lehetőségek köre kell épülniük:** A tagállamoknak biztosítaniuk kell azt, hogy a szakképzési programok személyre szabottak és hallgatóközpontúak legyenek. Ez elősegíti a komoly elköteleződés elérését, és vonzóbbá teszi a szakképzés világát, ami megnövekedett foglalkoztatottsághoz vezet. A szakképesítéseket kisebb modulokra és releváns tanulási eredményekre kell lebontani, hogy ezáltal a tartalmak könnyebben frissíthetők legyenek, és személyre szabott kialakításukból adódóan megfeleljenek az egyéni igényeknek.
- **az innováció és növekedés motorjának kell lennie:** A szakképzésnek a gazdasági, ipari és innovációs stratégiák részét kell képeznie, a helyreállítással és a zöld és digitális átállással kapcsolatosakat is ideértve. A szakképzési intézményeknek korszerű infrastruktúrával és digitalizációs stratégiákkal kell rendelkezniük, és a szakmai képzéseket úgy kell átalakítani és kibővíteni, hogy a vállalkozói, digitális és zöld készségeket is magukban foglalják, különösen a felnőttek számára. Ezáltal segítséget nyújthatnak Európának a zöld és digitális átállásra való felkészülésben, és a magas elvárásokat támogató foglalkozások támogatásában.
- **vonzó lehetőséget kell biztosítaniuk,** amely során a képzés/készségfejlesztés modern és digitalizált módon történik: A tagállamoknak az innováció és a modernizálás eszközeivel élve kell vonzóbbá tenniük a szakképzést, legyenek ezek új tanulási környezetek, eszközök vagy a főként digitalizációra összpontosító tanítási módszerek. Az oktatási és képzési rendszereknek lehetővé kell tenniük a szakképzés, az általános iskolai oktatás, a felsőoktatás és a felnőttoktatás közötti vízszintes és függőleges átmenetet.
- **támogatniuk kell az esélyegyenlőséget:** A szakképzési programoknak inkluzívnak kell lenniük, és a veszélyeztetett csoportok, mint például a fogyatékosokkal élők, a képzetlen vagy képesítéssel nem rendelkező személyek, kisebbségek, migráns háttérrel rendelkező személyek és a társadalmi-gazdasági háttérük vagy lakhelyük miatt hátrányos helyzetben élő személyek számára is hozzáférést kell engedniük. A célzott intézkedések és rugalmas képzési formák lehetővé tehetik az oktatásból és képzésből történő korai kilépés elkerülését és az iskolából a munkaerőpiacra történő átállás támogatását.
- **a minőségbiztosítás kultúrájára kell támaszkodnia:** A [Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakerete \(EQAVET\)](#) közös indikatív deskriptorokon és a szakképzések minőségbiztosítására vonatkozó közös referenciamutatókon alapszik, amelyeket a nemzeti kontextustól függően egyszerre alkalmaznak a rendszer és a biztosító szintjén. A EQAVET nemzeti referenciapontjai (NRP) jelentős szerepet játszanak a nemzeti és regionális érdekelt felek közötti kapcsolatletteremtésben, és elősegítik a referenciakeret továbbfejlesztését és végrehajtását.

A Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakerete (EQAVET) és az európai szakképzési kreditrendszer (ECVET)

A Tanács 2020 novemberében elfogadott, szakképzésről szóló ajánlása felváltja a Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakeretére és az európai szakképzési kreditrendszerre vonatkozó korábbi ajánlásait, amelyeket 2009-ben fogadtak el.

A Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakerete olyan referenciakeretet határoz meg, amely támogatja a tagállamokat szakképzési rendszereik minőségének fejlesztésében, és növeli a szakképzést illető minőségbiztosítási intézkedések átláthatóságát. Végrehajtásának tíz éve alatt az EQAVET ösztönözte a nemzeti minőségbiztosítási rendszerek reformját, de nem járult hozzá jelentősen a minőségbiztosítási intézkedések átláthatóságának javításához. Emellett az EQAVET-et elsősorban az iskolai alapú szakmai alapképzésben alkalmazták.

A Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakeretet egy frissített EQAVET-referenciakeret erősíti, amely a szakképzésről szóló ajánlásban is szerepel, és amely különös hangsúlyt fektet a tanulási eredmények minőségére, a képességek igazolására és az értékelésre, az érdekelt felekkel való egyeztetésre, a pedagógusok és oktatók szerepére, a munkaalapú tanulásra, a digitális tanulásra és a rugalmasságra. A szakképzési rendszerek minőségbiztosításának uniós szintű szakértői értékelését az egymástól való tanulás fejlesztése, a minőségbiztosítás átláthatóságának növelése és a tagállamok közötti kölcsönös bizalom felerősítése érdekében kellett bevezetni.

Az európai szakképzési kreditrendszert a tanulási eredmények megjelenítése, összegyűjtése és átadása érdekében hozták létre. A kreditrendszer célja a mobilitás és az egész életen át tartó tanulás, illetve a szakképzést érintő uniós kreditrendszer létrehozásának elősegítése volt. Az ECVET az egységekre és az azokhoz kapcsolódó tanulási eredményekre vonatkozó dokumentációt használva segítséget nyújtott a mobilitás fejlesztésében. Az ECVET-pontok elképzelését azonban általában nem vezették be a tagállamok, és az ECVET nem vezetett európai kreditrendszer kialakításához a szakképzésben.

A Tanács ajánlása felváltotta az ECVET ajánlását, mivel magában foglalja a rugalmassághoz kapcsolódó korábbi ECVET-eszközök alapelveit, míg a szakképzésben részt vevő hallgatók mobilitását támogató eszközöket (tanulmányi megállapodás és egyetértési nyilatkozat) más uniós eszközök (például az Erasmus+) keretében fejlesztik tovább. A középfokú végzettségre épülő és a felsőfokú szakképesítések esetében alkalmazható a már jelenleg is használatos [európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer](#).

A tagállamok által bevezetett intézkedések, a szakképzésben történő uniós együttműködés és az említett alapelvek közös eredményeként a szakképzésnek olyan agilis, rugalmas és vonzó lehetőséggé kell válnia, amely az esélyegyenlőség és a minőségbiztosítás kultúrájának elvén alapul. Az intézkedéseknek valójában a következőket kell teljesíteniük:

- **Támogassák a szakképzés irányítására irányuló fenntartható partnerségeket** a nemzeti sajátosságokkal összhangban, és adott esetben a köz- és magánszféra közötti partnerségeken keresztül. Az intézkedéseknek a szociális partnereket és az összes érdekelt felet is magukban kell foglalniuk, a következőket is ideértve:

- szakképzési intézmények;
- iparágak és vállalkozások, méretüktől függetlenül;

- állami és magán foglalkoztatási szolgálatok;
- szakképzésben részt vevő oktató és pedagógusok, valamint ezek képviselői;
- közvetítő szervek (például iparkamarák, kereskedelmi és kézműves kamarák);
- szakmai és ágazati szervezetek;
- az ifjúsági garancia, az ESZA+ és további uniós kezdeményezések nemzeti koordinátorai;
- az információtechnológiai ágazat;
- szakképzési kiválósági központok (COVE-k);
- klaszterek, tanulói és szülői szervezetek, valamint a helyi, regionális és nemzeti hatóságok.

A szakképzésben érdekelt felek közötti országos szintű együttműködés elengedhetetlen ahhoz, hogy a reformok tervezése és végrehajtása egyaránt megfelelő legyen, és

teljes mértékben érthető legyen a döntéshozók és egyéb érdekelt felek számára.

- **A lehető legjobban ki kell használniuk az átláthatósági eszközöket.** Az intézkedések során ki kell használni a rendelkezésre álló eszközöket, mint például az európai képzési keretrendszert, az Europass, az ESCO (kézségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozása) és az ECTS (európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer) rendszereket, hogy segítségükkel fokozhassa a készségek, a képesítések és a külföldön töltött tanulási időszakok eredményeinek elismerését. Az Europass például lehetővé teszi azt, hogy a hallgatók online profilban rögzíthessék tapasztalataikat, készségeiket és képesítéseiket, hozzáférjenek a pályaválasztási tanácsadáshoz, valamint a

mobilitással és a digitális bizonyítványokkal kapcsolatos tájékoztatókhoz, javaslatokat kapjanak, valamint tanulási, illetve foglalkoztatási lehetőségek után kutassanak.

- **A lehető legjobban ki kell használniuk a szakképzési reformokat és/vagy a szakképzési beruházásokat.** Az intézkedéseknek ösztönözniük kell a további szakképzési beruházásokat a köz- és magánszféra részéről egyaránt. A Finanszírozás szakaszban példákat talál az uniós alapokra és eszközökre.
- **2022 májusáig határozzon meg olyan intézkedéseket, amelyek meglévő nemzeti megállapodásokra és pénzügyi keretekre épülnek** (úgynevezett „nemzeti végrehajtási tervek”). Ezen intézkedéseknek a digitalizáció és a környezeti fenntarthatóságnak a teljes szakképzési ágazatba való beépítésére kell törekedniük.

A felnőttkori tanulás elektronikus európai platformjának a [szakképzésben érdekelt európai döntéshozóinak közössége](#) például a szakképzéssel foglalkozó közösség Európa-szerte történő erősítését tűzte ki célul. Az online/távtanulás, a zöld készségek, a társadalmi befogadás és a hallgatói mobilitás segítségével lehetőséget biztosítanak a pedagógusok, oktatók és vállalaton belüli oktatók számára, hogy tisztában legyenek az európai szintű szakpolitikai kezdeményezésekkel, és egymással együttműködve érdekes eszközöket és forrásokat találjanak a szakképzési kínálat számára.

Konkrét kötelezettségvállalások nemzeti szinten

Az [Osnabrücker Nyilatkozatot](#), amely a szakképzésnek az Európán belüli, 2025-ig tartó fejlesztésére irányuló tényleges intézkedések melletti elköteleződést foglalja magában, számos fél támogatja: az EU-27 szakképzésért felelős miniszterei, az Európai Gazdasági Térség/Európai Szabadkereskedelmi Társulás és a tagjelölt országok, az európai szociális partnerek és az Európai Bizottság. Az uniós szakképzési intézmények és a hallgatói szervezetek szintén támogatták a Nyilatkozatot.

Kiegészíti a tanácsi ajánlást azáltal, hogy a 2021–2025 közötti időszakra vonatkozóan konkrét intézkedéseket határoz meg, nemzeti és uniós szinten egyaránt, négy fő területre összpontosítva:

- **Reziliencia és kiválóság színvonalas, befogadó és rugalmas szakképzés révén:** A rugalmas és reziliens szakképzésnek képesnek kell lennie alkalmazkodni az anomáliákhoz, és lehetőséggé alakítani a problémákat. Ily módon pedig lehetővé teszi a gazdaságok és a társadalmak innovációját, valamint termelékenységének és ellenálló képességének fokozását helyi, regionális, nemzeti és európai szinten egyaránt. A szakképzés fontos szerepet játszik annak támogatásában, hogy a polgárok képesek legyenek megbirkózni a változásokkal, sőt: maguk alakíthassák azokat. A szakképzés innovációi szorosan kapcsolódnak az új készségekhez, tantervekhez, tanítási módszerekhez és előrejelző eszközökhöz.
- **Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrájának megeremtése:** Az új, egész életen át tartó tanulás kultúrájának

lehetővé kell tennie, hogy az egyének egész életükön keresztül részesülhessenek a pályaeorientáció előnyeiből. Abban is segítenie kell nekik, hogy színvonalas és befogadó szakképzési programokban vegyenek részt, és olyan kulcsfontosságú képességeket sajátítsanak el, amelyek segítségével oktatási, képzési és foglalkoztatási életszakaszait – az érdekelt felektől érkező támogatással – aktívan irányíthatják.

- **Fenntarthatóság:** A vállalatok, a magánszektorbeli szervezetek és a társadalmi kezdeményezések a fenntarthatóság legfőbb mozgatórugói. A szakmai alap- és továbbképzésnek arra kell törekednie, hogy a fenntarthatóságot célzó készségeket beágyazza szabályozási és gyakorlati rendszerébe. A technológiai fejlődés az ágazatok – többek között az oktatás és a képzés – növekedésének hajtóereje. A nyílt forrású és digitális tanulási környezetek hozzáférhetőbbé teszik a fenntartható fejlődésről szóló oktatást.
- **Az európai oktatási és képzési térség és a nemzetközi szakképzés:** A piacok globalizációja és a demográfiai trendek a nemzeti, a regionális és az ágazati szintű szakképzési rendszerek kiigazítását és korszerűsítését jelentik. Továbbá nagyszerű lehetőségeket nyújt Európának, hogy az oktatás és képzés központjává váljon.

A Nyilatkozat a tagállamok egyértelmű kötelezettségvállalását fejezi ki arra vonatkozóan, hogy az elkövetkezendő években fejlesszék a szakképzési rendszereket EU-szerte, összhangban a szakképzésről szóló tanácsi ajánlás alapelveivel és intézkedéseivel.

5

**A tagállamokat támogató
intézkedések és
kezdeményezések**

Az EU folyamatosan arra törekszik, hogy támogassa a tagállamokat a szakképzéssel kapcsolatos reformjaikban. Az EU célja a tagállamok közötti együttműködés ösztönzése és a koordináció megkönnyítése a foglalkoztatás és a szakképzés területén, miközben teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamokra vonatkozó felelősséget a képzések tartalma és szervezése esetében.

A számos EU-s kezdeményezés hasznos eszközöket és támogatást nyújt a szakképzésben érdekelt feleknek, valamint segít a tagállamoknak a szakképzési rendszereik minőségének és átláthatóságának javításában, ezáltal pedig az EU szakképzésre vonatkozó elképzelései az egész EU-ban valóra válhatnak.

Szakképzési kiválósági központok (COVE-k)

A [COVE-k](#) olyan transznacionális együttműködési hálózatok, amelyek célja az innováció és a kiválóság előmozdítása a szakképzés terén. Egyesítik a helyi és regionális partnerek széles skáláját, beleértve a szakképzési intézményeket (felső középfokú és felsőfokú szinteken), a munkáltatókat, a kutatóközpontokat és a szociális partnereket, hogy együttesen létrehozzák az úgynevezett „kétségköszisztémát”. Ezzel hozzájárulnak az innovatív, befogadó és fenntartható gazdasághoz.

A COVE-kezdeményezés összhangban van a készségfejlesztési programmal és az európai oktatási térséggel, célja pedig, hogy 100 COVE-t hozzon létre 2021 és 2027 között, mindezt az Erasmus+ programból származó támogatásokkal. Támogatja a tagállamokat, a szociális partnereket és a szakképzési intézményeket a szakképzésről szóló tanácsi ajánlásban és az Osnabrücker Nyilatkozatban szereplő célkitűzések megvalósításában.

A COVE-k számos partner érdeklődését keltették fel világszerte (55 országból több mint 1700 szervezet jelentkezett a 2021-es Erasmus+ felhívásra), amely azt bizonyítja, hogy képesek támogatni az európai szakképzés nemzetközivé válását és a hosszú távú kapcsolatok kialakítását az Európán kívüli szervezetekkel. A COVE-k kulcsfontosságú építőkövek

lehetnek azon uniós célkitűzés megvalósításában, hogy Európa világszínvonalú referenciapont legyen a magas minőségű készségek tekintetében.

Zöld és digitális készségek

Az EU felvázolta a zöld és digitális kettős átállást előmozdító intézkedések fontosságát annak érdekében, hogy az európai gazdaság igazságosabbá, ellenállóbbá és fenntarthatóbbá váljon. A kettős átállás a Bizottság politikai programjának középpontjában áll, amint az a 2020-as európai készségfejlesztési program, a digitális oktatási cselekvési terv és az európai zöld megállapodás is bizonyítja.

A szakképzési intézmények és rendszerek megfelelő helyzetben vannak ahhoz, hogy elősegítsék a továbbképzést és az átképzést, amelyek elengedhetetlen feltételei annak, hogy az átállás igazságos és befogadó legyen.

Az Erasmus+ és a [Helyreállítási és Ellenállóképeségi Eszköz](#) (a NextGenerationEU része) felhasználhatók arra, hogy a szakképzés által az embereket felkészítsék a kettős átállásból adódó munkaerőpiaci lehetőségekre.

Emellett továbbra is népszerűsítik az intenzív digitális képzési tanfolyamokat, a DigiCompot (az európai digitális kompetenciakeretet) pedig frissíteni fogják, hogy tükrözze az olyan új és feltörekvő technológiai fejlesztéseket mint például a mesterséges intelligencia, az élet területeinek „adatosítása” és a zöld készségek. Egy hasonló, a [fenntarthatóságról szóló kompetenciakeretet](#) is kidolgoztak annak érdekében, hogy létrehozzák a zöld átálláshoz szükséges kulcskompetenciák közös értelmezését.

A [SELFIE](#) (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational technologies; a hatékony tanulást érintő önértékelés) az iskolák digitalizációját támogató eszköz. Az eszköz ingyenesen hozzáférhető, továbbá az iskolák (beleértve a szakképzési iskolákat is) személyre szabhatják annak érdekében, hogy megértsék és beépítsék a digitális technológiákat az oktatási és tanulási gyakorlataikba.

A SELFIE kérdőívek segítségével névtelen visszajelzéseket gyűjt a diákoktól, a tanároktól és az intézményvezetőktől azzal kapcsolatban, hogy miként használják a technológiát az iskolájukban. Az eszköz ezután jelentést készít arról, hogy milyen erősségei és gyengeségei vannak az iskolának a technológia használatát tekintve.

2021 októberében az EU elindította a SELFIE [bővítettét](#), amely a munkaalapú tanulásra összpontosít. Az új modul beépíti a vállalatban belüli oktatók nézeteit, ezáltal bevonva a vállalatokat is a gyakorlatba a hallgatók, a tanárok és az intézményvezetők mellett. Ez lehetővé teszi a szakképzési iskolák és a képzést biztosító vállalatok számára, hogy közösen megvitassák, miként tudnák a legjobban digitalizálni az általuk biztosított oktatást és képzést. Jelenleg a bővített verzió mind a 24 hivatalos uniós nyelven elérhető a fő SELFIE-eszköz részeként.

A tanulószereződéses gyakorlati képzések megerősített támogatása

Az olyan kezdeményezések, mint például az ifjúsági garancia, a [Tanulószereződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége \(EAFA\)](#) és a [tanulószereződéses gyakorlati képzések támogatási szolgáltatásai](#) egyesítik a kormányzatokat és az érdekelt feleket a tanulószereződéses gyakorlati képzések támogatásának megerősítése, valamint a szakképzés fejlesztése iránti tudatosság és kötelezettségvállalás előmozdítása érdekében.

A megújult EAFA népszerűsíti a nemzeti koalíciókat, támogatja a kkv-kat, és megerősíti a szociális partnerek részvételét ágazati szinten is. Az EAFA ezenkívül mozgósítja a helyi és regionális hatóságokat, valamint támogatja a tanulószereződéses hallgatók jelenlétét a tagállamokban. Ösztönzi az olyan zöld, digitális és befogadó tanulószereződéses gyakorlati képzéseket, amelyek a munkáltatók és fiatalok számára egyaránt előnyösek, ezáltal pedig szakképzett munkaerőt épít ki számos ágazatban. A Szövetség támogatási szolgáltatásainak célja, hogy javítsák a tanulószereződéses gyakorlati képzések minőségét Európában azáltal, hogy online erőforrásokat és hálózatépítési lehetőségeket biztosítanak, lehetővé téve az egyéneknek, hogy kapcsolatokat építsenek ki, tanuljanak és aktív szereplők legyenek.

Az EAFA és a tanulószereződéses gyakorlati képzések támogatási szolgáltatásai egyaránt az EU támogatását élvezik.

Szakmai Készségek Európai Hete

2016 óta a [Szakmai Készségek Európai Hete](#) folyamatosan összefogja a helyi, a regionális és a nemzeti szervezeteket, hogy megünnepeljék az Európa-szerte a szakképzésben elért eredményeket. Az évente megrendezett esemény felhívja a figyelmet a szakképzésben rejlő azon lehetőségekre, hogy munkahelyeket teremtsen, és támogassa a karrierlehetőségeket, valamint esélyt nyújt az információcserére és a bevált gyakorlatok megosztására.

A Szakmai Készségek Európai Hete az Európa-szerte található partnerek által szervezett eseményeket és tevékenységeket foglal magában, ezenkívül minden évben más témája van, amely elismeri a szakképzés és a készségek fontosságát. Az eseményeken számos szakértő vesz részt előadóként, akik megosztják tapasztalataikat a konferenciákon vagy az online találkozókra jelen lévő résztvevőkkel. A Hét keretén belül kerül sor a Szakképzési kiválósági díjak megünnepelésére is, amelyek reflektorfénybe helyezik az inspirációként szolgáló embereket és szervezeteket.

Az európai szakmai alaprofilok

Az európai szakmai alaprofilok a szakképzési kiválóság és nemzetköziesedés további innovatív elemét jelentik. Ezek a profilok meghatározhatják azokat a közös tanulási eredményeket, amelyek felhasználhatók a közös szakképzési és oktatási tantervek, a képesítések és a mikrotanúsítványok létrehozásához. A profilok megkönnyítik a hallgatók és a munkavállalók mobilitását, valamint támogatják a szakképzések és a külföldi tanulmányi eredmények automatikus elismerését. A profilok az Europass platformjának részét képezik majd, és ahol lehetséges, digitális szakképzési anyagokkal egészítik ki őket.

A szakképzés rendszerszintű minőségbiztosításának szakmai vizsgálata

A szakmai vizsgálat az önkéntes egymástól való tanulás egyik fajtája, amelynek célja a minőségbiztosítási rendszerek átláthatóbbá és hatékonyabbá tétele. A szakképzésről szóló ajánlás a szakképzés rendszerszintű minőségbiztosításának szakmai vizsgálatát olyan konkrét intézkedésként említi, amelynek célja a tagállamok közötti bizalom és átláthatóság megerősítése, valamint az egymástól való tanulás fejlesztése az EU-ban. Az EU együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy a minőségbiztosítási szakmai vizsgálatok révén növeljék a nemzeti szakképzési fejlesztések átláthatóságát, mindezt a Szakképzés Európai Minőségbiztosítási Referenciakeretére építve, amely számos reformhoz járult hozzá a nemzeti minőségbiztosítási rendszerek keretén belül.

Mikrotanúsítványok

A mikrotanúsítványok olyan, tanulási eredményeket igazoló dokumentumok, amelyeket a tanuló kis tanulási egységek elvégzésével ért el. A szakképzésről szóló tanácsai ajánlás arra kéri az Európai Bizottságot, hogy „térképezze fel a mikrotanúsítványok elgondolását és azok alkalmazását”.

A mikrotanúsítványok lehetővé teszik a készségek célzott, rugalmas elsajátítását, amely eleget tesz a társadalom és a munkaerőpiac új és felmerülő igényeinek, miközben nem váltja le a hagyományos képesítéseket. A mikrotanúsítványokat különböző szolgáltatók hozhatják létre és biztosíthatják azokat, sokszínű formális, nem formális és informális tanulási környezet keretén belül.

2021 decemberében az egész életen át tartó tanuláshoz és foglalkoztathatósághoz kapcsolódó mikrotanúsítványokról szóló tanácsi ajánlásra tett bizottsági javaslat közös meghatározást és formátumot határozott meg a mikrotanúsítványok leírására, valamint további alapelveket határozott meg azok kialakítására és kibocsátására vonatkozóan. Ezeket az építőelemeket a mikrotanúsítványokat biztosító intézmények EU-szerte használhatják, beleértve a szakmai továbbképzési intézményeket is, hogy ezáltal támogassák a mikrotanúsítványok hitelességét, minőségét és elterjedését.

Finanszírozás

Az uniós finanszírozás kulcsfontosságú szerepet játszik a fent említett intézkedések végrehajtásában és annak biztosításában, hogy a szakképzés megfelelően fejlett és hatékony legyen a tagállamokban.

Az olyan uniós finanszírozások és programok, mint például a NextGenerationEU és annak oszlopai, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a REACT-EU, az ESZA+, az Erasmus+, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az InvestEU, a Horizont Európa, az Interreg, a Digitális Európa, az igazságos átmenet mechanizmus és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap rendelkezésre állnak, hogy támogassák a szakképzés jövőjére vonatkozó nemzeti kötelezettségvállalások végrehajtását.

A 2021 és 2027 közötti Erasmus+ program olyan finanszírozást tartalmaz, amely majdnem kétfélmillió, szakképzésben részt vevő hallgató és személyzet mobilitását támogatja, valamint egy 400 millió eurós költségvetést is tartalmaz, hogy az adott időszakban 100 COVE-hálózatot finanszírozzon.

Ezek a finanszírozási lehetőségek segítenek megerősíteni a tanulószereződéses gyakorlati képzések támogatását, a szakképzési intézmények digitalizációját és az átképzési programok fejlesztését célzó szakképzési reformokat, különösen azok számára, akik a Covid19-világjárvány által súlyosan érintett ágazatokban dolgoznak.

Ha Ön szakképzésben érdekelt fél, akkor ezek a kezdeményezések támogatást, iránymutatást és hasznos eszközöket nyújthatnak ahhoz, hogy megvalósíthassuk az EU átfogó elképzelését a szakképzés jövőjéről, mindezt közös munkával. A szakképzés kulcsfontosságú annak biztosítása érdekében, hogy az európai polgárok megfelelő készségekkel rendelkezzenek a jelenlegi és jövőbeli munkalehetőségek tekintetében.

Az ajánlásban meghatározott és a jelen tájékoztatóban ismertetett útvonalat követve a tagállamok hozzájárulhatnak Európa zöld és digitális kettős átállásához, miközben azt is biztosítják, hogy Európában mindenki hozzáférjen a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz, ezáltal pedig teljes mértékben a társadalom részesei legyenek, alkalmazkodhassanak a munkaerőpiachoz, és végső soron eredményesek legyenek karrierjük során.

Melléklet

	A felső középfokú oktatásban tanulók közül a szakképzésben tanulók aránya ⁵			A szakképzésből kikerülő fiatalok körében a munkahellyel rendelkezők (20–34 év) aránya			Az általános képzésüket nemrég elvégzett hallgatók tanulók (20–34 év) foglalkoztatási aránya		
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
	2017	2018	2019	2018	2019	2020	2018	2019	2020
EU27	48,1	48,4	48,4	79,0	79,1	76,1	63,7	62,8	58,3
Belgium	57,8	56,8	56,2	76,7	77,1	76,5	43,9	61,6	61,3
Bulgária	50,7	52,9	52,1	66,4	73,5	69,6	68,6	63,0	59,3
Csehország	72,4	71,3	70,5	87,7	86,8	84,8	80,6	75,9	68,5
Dánia	38,9	37,7	37,3	85,0	84,7	84,5	77,1	77,1	79,1
Németország	45,6	46,5	48,1	92,4	93,4	93,4	68,7	66,8	61,4
Észtország	40,7	40,1	39,8	76,6	86,2	79,9	68,8	62,6	63,9
Írország	n. a.	35,7	27,6	76,9	75,9	73,5	71,5	69,9	56,0
Görögország	28,8	28,5	29,1	50,5	50,9	43,7	45,2	51,3	48,4
Spanyolország	35,3	35,8	36,4	70,0	66,0	50,3	64,1	53,6	51,5
Franciaország	39,9	39,3	39,3	72,2	68,8	68,5	47,2	50,8	43,0
Horvátország	69,6	69,2	69,0	68,8	73,9	73,7			
Olaszország	55,3	53,6	53,0	53,9	56,6	53,3	36,2	38,3	37,0
Ciprus	16,7	16,7	16,9	67,3	70,2	59,0	69,4	73,8	68,8
Lettország	38,6	38,9	38,9	75,8	65,6	70,2	73,4	74,2	72,9
Litvánia	27,4	26,8	26,1	79,2	67,3	56,8	75,6	69,6	53,0
Luxemburg	61,6	61,6	61,9	95,4	100,0		71,9	73,7	73,4
Magyarország	23,0	38,0	44,0	87,1	86,3	80,0	75,7	71,7	69,4
Málta	27,1	28,5	27,7	91,0	91,2	89,5	91,2	86,0	88,0
Hollandia	68,2	67,5	67,5	87,9	90,4	84,7	89,1	78,7	58,6
Ausztria	68,6	68,4	68,8	87,3	88,0	85,4	77,4	64,0	69,6
Lengyelország	51,7	52,1	52,5	78,4	78,9	78,0	72,5	71,0	65,7
Portugália	40,7	39,7	39,0	77,4	76,0	73,0	69,7	70,9	69,1
Románia	56,2	56,2	56,2	69,0	67,7	68,7	62,8	63,6	60,4
Szlovénia	70,9	70,9	70,8	84,5	79,1	71,6	66,6	77,3	57,9
Szlovákia	68,9	67,8	67,5	84,7	84,6	80,7	84,3	86,8	69,3
Finnország	71,6	71,6	68,7	78,5	80,4	74,6	76,9	82,9	76,4
Svédország	34,1	35,4	35,2	88,0	87,4	85,3	79,4	83,0	77,5

⁵ Felhívjuk figyelmét, hogy a táblázatban az oszlopok színkódolása az 1. és 2. ábrákban használt színekre vonatkozik.

Az Európai Unió
Kiadóhivatala